

Ходовете пред новия кабинет

За какво да се харчат данъците

Банката, която не е банка

Първи частен граничен пункт

РИСК МЕНИДЖЪР
СПЕЦИАЛНО
ПРИЛОЖЕНИЕ

МЕНИДЖЪР

БРОЙ 6 (176). ЮНИ 2013. ЦЕНА 5 ЛВ. WWW.MANAGER.BG

МЕНИДЖЪР ♥ ПРИРОДАТА

ЗЕЛЕНИЯТ ПОТЕНЦИАЛ НА БЪЛГАРИЯ

Докосни ме!

Запази ме!

**КРИСТАЛИНА
ГЕОРГИЕВА
И ИЛИЯН
МИХОВ СЪС
СПЕЦИАЛНИ
ТЕКСТОВЕ**

**УЧИТЕЛЯТ
РЕКЛАМА**

**НАПРАВИ
ГО ПРОСТО,
НАПРАВИ ГО
ЗАПОМНЯЩО СЕ!**

**ТРЕТОТО
ПРОСТРАНСТВО
НА СВЕТА**

Валентина Диканска

**ОТ BASF:
Амбицията
ме определя**

ТЕМА СЛЕДВАЩИТЕ ПРЕДПРИЕМАЧИ

Това е откъс от списанието.

Цялото списание може да намерите в Библио.бг

www.biblio.bg

БРОЙ 6

36 Краят на (чалга) песента

38 Тема Слелващите предприемачи

78 Учителят по йога, който захвърли скъпите костюми

10 АССЕНТ

12 Най-тежкото отмина,
но не бива да се отпускате -
интервю с Кристилина Георгиева

16 Хоговете пред новия кабинет
от Владимир Каролев

20 Илиян Михов: Игва времето на
глобалните предприемачи

24 Смяна на местата в икономиката

26 Дипломатически клуб с Джонатан Алън

30 До там. А обратно?

32 Качествена журналистика е само
свободната журналистика

36 Краят на (чалга) песента

38 ТЕМА Слелващите предприемачи

51 MANAGEMENT

52 Валентина Диканска: Амбицията ме
определя

58 Първи след най-важния

60 Срабчи момента

64 Хората винаги идват в офиса с желание
да свършат страхотна работа

66 Мтел и Менеджърите

68 Когато ние не успяваме, имаме много
обяснения. Когато другите не успяват,
казваме, че грешката е тяхна

70 Преди и след първия милион

72 Уроците на Ричард Брансън

74 Тайният живот на Амансио Ортега

78 Учителят по йога, който захвърли
скъпите костюми

82 Книги

84 Революция на пътя

87 MARKETING

88 Черно и бяло

90 Един учител, който се нарича реклама

92 Говорещият с милиони

94 Направи го просто.
Направи го запомнящо се

96 От А до Я за корпоративните пътувания

БРОЙ 6

88 Черно и бяло

117 Риск мениджър

142 Заваляването на Космоса

149 Modernity

98 Въздушна терапия

99 **ECONOMY**

100 Емигранти за милиарди

102 10 еднакви въпроса към чуждите мениджъри

104 Жилищният пазар се пробужда

106 За какво да се харчат ганъците?

110 Живот по испански и по български

112 Банката, която не е банка

116 По-близо до бизнеса

117 **РИСК МЕНИДЖЪР**

специално приложение

118 Управление на мечтите

122 УНИКА с 37% ръст за три години

126 Първо спестявай, после потребявай

128 Професионалистите най-добре управляват рисковете

129 Застраховката на плащанията е надежден инструмент при работа с нови клиенти

130 Ако искаш гържавата да ти помага, помогни и ти

131 **GLOBUS**

132 Хобита за милиардери

136 Първи частен граничен пункт

138 **SENSE**

139 Идеалният ген

141 **SCI-TECH**

142 Заваляването на Космоса

145 Херош въведе принтирането в 21. век

146 Бъдещето е на клетъчната терапия

148 Магнит за Facebook фенове

149 **MODERNITY**

154 Репортер на бързи обороти

158 Третото пространство на света

160 Софийски разкази от Деян Енев

162 Комикс

accentmanager

Валери
Петров

Д-р Милен
Врабевски

Двама българи са номинирани за наградата "Европейски граждани" на Европейския парламент. Това са поетът Валери Петров и г-р Милен Врабевски, председател на фондация "Българска памет". Номинациите са направени от национално жури, в което влизат евродепутатите Моника Панайотова, Антония Първанова, Евгени Кирилов и Владимир Уручев. От 2008 г. наградата се присъжда на граждани и организации, които са допринесли за насърчаване на по-доброто взаимно разбиране и на по-тясната интеграция между гражданите на ЕС или за улесняването на трансграничното и транснационалното сътрудничество в ЕС.

Интернет от дирижабли предвижда да пусне Google. Те трябва да свържат с мрежата жителите на селски райони в Африка. Идеята е на борда на летателните апарати да бъде разположено оборудване, осигуряващо безжична връзка. Те ще покриват територия от няколкостотин квадратни мили първоначално в южните райони на пустинята Сахара. За целта Google ще използва така наречените бели петна в телевизионните честоти, т.е. такива, които все още не са използвани. Google вече има опит като интернет гоставчик. През 2012 г. компанията пусна в експлоатация експериментална оптична мрежа Google Fiber със скорост до 1 гигабайт в секунда.

Китай отменя жителството, което закрепостява хората към местата, където са родени. Това е част от амбициозни реформи, които трябва да дадат тласък в развитието на икономиката. Те са подготвени от новия китайски партиен и гържавен ръководител Си Цзинпин. Освен отмяна на жителството ще се либерализират лихвените проценти. Превизжват се и нови начини за финансиране на регионите.

Apple спестява данъци за милиарди според специална комисия към Сената на САЩ. Компанията задействала сложна система от регистрирани фирми в офшорни зони. Така е избегнала плащането на огромни данъци върху приходите си през последните 4 години. Изпълнителният директор на Apple Тим Кук бе извикан в Сената да даде показания. От компанията твърдят, че не използват трикове за намаляване на данъците.

Те поеха отговорността за управлението на държавата

“ Четвърт век след преминаването към демократична пазарна икономика България все още не е завършила приватизацията и това се превръща в съществена икономическа тежест. ”

ти (например Видин). Тук се включват всякакви планове за национализации, които са юридически невъзможни; административно вдигане на пенсиите и минималната работна заплата до нивата, предлагани от "Атака", което е икономически нереално, тъй като бизнесът няма да може да я плаща и заетостта ще колабира; инвестиции в нови държавни компании.

Популистките мерки може да се реализират и част от тях да доведат до краткосрочен икономически импулс. Става дума за сериозно вдигане на минималната работна заплата и пенсиите над възможностите на приходната част на бюджета, разширяване на социалните плащания и отказ от реформи в социалното и пенсионното осигуряване. Тук можем да включим и тегленето на милиардни заеми за увеличаване на социалните разходи, което няма да доведе до съществен икономически стимул поради отвореността на българската икономика. Но ще се превърне в тежест за икономическия растеж в средносрочен план.

Идеологически мотивираните мерки произтичат от искрено-

то неразбиране на политиците кое е полезно и кое не за икономиката и обществото или от маскирани корист и интереси. Такава мярка например е отказът от приватизация на държавни фирми. Много вероятно е приватизацията на фондовата борса, на депозитара, на БДЖ, на "Български пощи" и т.н. да бъде безсрочно замразена. Друга такава мярка е продължаващият отказ да се демонаполизира НЗОК и да се реструктурират висшите учебни заведения. Въпреки че ДПС е разписало в програмата си тези реформи, вероятно те ще бъдат спрени от социалистите и националистите, които вярват, че колкото повече държавен контрол и планова икономика има в тези сектори, толкова по-добре.

Какво трябва да прави новият кабинет

Програмното правителство би трябвало да изпълни пакет от икономически и финансови, административни, законови и политически мерки.

Икономическите и финансовите мерки изглеждат най-важни, но всъщност не са. Българските държавни финанси са в добро със-

Качествена журналистика е само свободната журналистика

Дидие Щосел, изпълнителен директор на "Нова Броудкастинг Груп": Плурализмът не е само в различните мнения - решаващото е да знаеш откъде идват те

Господин Щосел, в България сте от осем години. Сега страната ни е на 87. място по свобода на медиите според индекса на "Репортери без граници". 52 позиции по-нагоду спрямо 2006 г. Как и защо се случи това според вас?

- Това е сложна тенденция. Ако някой би искал да притежава медия и би ограничавал свободата ѝ, обикновено е заради странични причини. Някои хора придобиват медии не защото искат да бъдат медийни предприемачи, а защото така се застраховат и могат да защитават другите си бизнеси. Втората цел е влиянието и ползите от него. Ако имаш медия и ограничаваш свободата на словото в нея, го правиш поради тези две причини. В страни, в които има работещи закони срещу клеветата и уронването на престижа и високи журналистически стандарти, това не би се получило. Да вземем Би Би Си - всяка информация трябва да бъде проверена от три източника. Редакционният борд се грижи съобщенията да са балансирани между участващите страни. За нас в "Нова ТВ" свободата на словото, независимостта и обективността са абсолютно решаващи. Собственик на "Нова Броудкастинг Груп" и на "Нова ТВ" е международна медийна група - Modern Times Group, която не се нуждае от застраховане и влияние. Ако не спазваме обективността, това не би било медия, а предприятие, създадено с други цели.

- На това ли се дължи най-вече несвободата на журналистиката - желанието да притежаваш медии поради двете цели,

ДИДИЕ ЩОСЕЛ е заместник-председател на борда на директорите на "Нова ТВ" от 2009 г. Бил е председател на борда на директорите на "Болкан Медия Груп" в периода 2007-2009 г. Има магистърска степен от INSEAD и е специализирал управление на институциите в ЕС в университета ENA в Париж. Преди пристигането си в България през 2005 г. е заемал различни позиции в организации в Лондон, включително главен изпълнителен директор на HSBC Инвестиционно банкиране.

СЛЕДВАЩИТЕ ПРЕДПРИЕМАЧИ

Те са млади и амбициозни. Имат отлично образование и Владяят свободно не един, а няколко езика. Ентусиазмът им е заразителен, а идеите им - възхновяващи.

Те са следващото поколение предприемачи. За тях, за техните стартъни, за възможностите за финансиране, за значението на бизнеса им разказваме в следващите страници.

Да работиш в Google или да напуснеш Google

Изненадващото пробуждане на предприемаческия дух у нас провокира идеята България да се превърне в център, който да привлича сродни души от региона. Нещо като Силициева голина на Балканите

Номиналният БВП у нас през тази година едва ли ще достигне този от 2008 г. В САЩ той ще е с 10% по-висок от преди пет години. Населението на България днес е с близо 200 хил. по-малко в сравнение с 2008 г., а в САЩ то е с близо 10 млн. повече. Сигурно вече се чудите що за глупост е да се сравняват макроикономическите и демографските показатели на България и САЩ? И как един млад предприемач би могъл да промени тази статистика? Задача, с която големият бизнес очевидно не се справя.

Марк Зукърбърг основава своето малко предприятие (startup) Facebook с четирима служители през 2004 г. През януари следващата година те са вече шестима, а до декември нарастват до 75. Девем години по-късно с пазарна капитализация от 55,7 млрд. долара (към 19 април 2013) Facebook е 30 пъти по-голяма от всичките 25 компании, които формират индекс на БФБ Sofix, взети заедно. Тя надвишава 18 пъти и всичките 40 топкомпани, котирувани на БФБ и в индекса BG40, или казано сругояче - Facebook надвишава пазарната капитализация на борсата ни. Звучи невероятно, нали? Друга невероятна история: Джеф Безос стартира сайта Amazon.com през 1995 г. Брутният му приход от продажби за миналата година са по-големи от целия БВП на Бъл-

гария.

В САЩ над 900 хил. технологични предприятия (tech startups) осигуряват работа на над 5 млн. души. В България броят на подобни начинания едва ли надхвърля 1000 и е логично да няма статистика.

Приключваме привидно абсурдните сравнения с последната класация Doing Business на Световната банка. В нея САЩ са на 5. място, докато страната ни - 66. сред 185 държави по условия за правене на бизнес. Надявам се, че вече разбирате какво е посланието ни - защо е важно да има добра бизнес среда, която да стимулира създаването на нови и нови фирми. И защо компании като Facebook и Google, чиито основатели превърнаха своето студентско хоби в успешен бизнес, възхваляват младите американци. Няма да е честно, ако не споменем, че и у нас има подобен пример за успех. Това е "Телерик" - компания, която за много кратък период се превърна в световен лидер в разработката на компоненти за .net. Сега служителите ѝ са над 700 и обслужва повече от 100 хил. клиенти от 90 страни.

Ако можем с няколко изречения да обобщим защо изоставаме в областта на предприемачеството, причините ще изглеждат така:

- липса на релевантно на новата бизнес реалност образование. Обучават ни за мениджъри, но нито в

Те са млади, готини и имат идеи как да стигнат до милиони потребители

**ВАЛЕНТИНА
ДИКАНСКА:**

АМБИЦИЈАТА МЕ ОПРЕДЕЛЯ

Ценностната система
е по-важна от дипломите
на служителите ни, казва
управителят на BASF България

Тоспожо Диканска, чувствате ли се успяла?

- Предполагам, че критериите на обществото и вътрешното усещане се доближават, когато човек заема висока мениджърска позиция. Да, считам се за успяла.

- Какво представлява успехът?

- Успехът е категория, която тясно реферира към конкретния човек и неговите цели. Много е различна дефиницията според това кой къде иска да стигне. Ако човек успява да постигне целите си, значи е успешен.

- Вие така ли си представяте вашето развитие?

- Връщаме ме назад във времето и си давам сметка, че още от ученичка съм си поставяла цели и съм един от щастливците, които са успявали да ги постигнат. Не съм имала разочарование. Вероятно може да се каже, че съм родена под щастлива звезда.

- Но това би означавало да отгадем успеха ви на силата на провидението.

- Със сигурност човек сам трябва да е господар на съдбата си, да я направлява. Аз не се нося по течението.

- Трудностите ви стимулират?

- Да. Както трудностите, така и работата пог стрес и напрежение. По дебелиме книги пише, че човек е най-силен в зоната си на комфорт, но при мен е точно обратното.

- Явно сте амбициозна?

- Такова е и мнението на моите приятели. И амбицията ме определя във всичко, с което се занимавам. Дори и като майка. Колкото и да съм напоставена, винаги приоритетно има процент от моето време, което отделям на децата.

- Вашите успехи стимулират ли ги за тяхното развитие?

- Мисля, че по някакъв начин им дават добър пример. Те също са доста амбициозни и вероятно съм им повлияла. Избраха голямо предизвикателство - и синът ми, и дъщеря ми следват строително инженерство.

- Успехите идват, когато се занимаваш с нещо, което ти е на сърце.

- Съгласна съм.

- Смятате ли, че има трудово дискриминация към жените в България?

- Тази тема е много актуална за Европа. Цифрите категорично показват, че има такава дискриминация - и по отношение на възможностите за кариерно развитие, и по отношение на заплащането. За мен обаче това е само суха статистика. В нашата компания жените мениджъри се чувстват много комфортно. Никога не сме имали усещането за дискриминация. Това не е така във всички компании. Но в Централна и Източна Европа равенството на жените никога не е било сериозен въпрос. Те винаги са имали шансовете си. Няколко жени локални мениджъри има в BASF в региона.

- Вероятно има историческа обосновка. По времето на социализма жените и работеха, и гледаха семействата си.

- А сега има икономическа обосновка - в кризата жените трябва да допринасят за семейния бюджет. Това всъщност дава възможност за кариерно израстване, за да докажем на света, че няма място за дискриминация.

- А има ли качества, присъщи специално на жените, които ги правят по-подходящи за някои позиции?

- Не съм правила такива анализи и в крайна сметка смятам, че качества зависят от конкретния човек, а не от пола му.

- А какви индивидуални качества трябва да притежава човек, за да успява?

- Списъкът може да бъде много дълъг и никога ня-

“ Рекламираването на евшината ни работна ръка няма да гонесе високотехнологични производства в България. ”

Тайният живот на Амансио Ортега

Испанецът - най-богатият европеец, прибави 19,5 млрд. долара към състоянието си през кризисната 2012 г. благодарение на своята Zara - модна компания номер едно на планетата

До 1998 г. няма нито една снимка на Амансио Ортега

Тоу не дава интервюта и реклами. За него, фирмата му и грехите, които тя произвежда, се говори от уста на уста. Като прегу 100 години. Като че ли няма интернет, Фейсбук и айнаги.

Тоу е Амансио Ортега Гаона, на 77 години, с имуществото от 57 млрд. долара. Една напълно достатъчна визитна картичка. Тайно, полека и изведнъж този испанец се оказва трети в класацията на световните милиардери - след мексиканеца Карлос Слим и американеца Бил Гейтс и преди гуруто на инвестициите Уорън Бъфет. Нечувано!

Но има някаква логика. Ако попитаме средностатистическия европеец или японец какво е Berkshire Hathaway, едва ли ще се сети, че е основната компания на Бъфет. На въпроса обаче знае ли за Zara, със сигурност ще отговори: Да!

Фирмата за облекла, която Ортега създава преди почти 40 години, днес е стъпила на 6 континента, има 6000 магазина в 90 държави, включително и България, и е най-голямата компания за мода в света.

Zara - известна като модната къща, в която може да си купите греха като от Armani, но на съвсем прилична цена, се сдоби с няколко сестри през годините: Massimo Dutti - за облекла за хора на средна възраст, Pull&Bear - линия за младежи, Bershka - за момичета между 15 и 25 години, Stradivarius - дамска мода, Oysho - за бельо, Zara Home - текстил за дома, Uterqüe - за аксесоари. Компанията майка INDITEX Group е една от много малките, които повишиха оборота и печалбата си през кризисната 2012 г. в Испания. Произвела е 840 млн. облекла. Амансио Ортега пък - логично - бе обявен за най-печеливия бизнесмен на миналата година. Неговото състояние нарасна с 19,5 млрд. долара. Дау боже всекиму такава криза!

Известни жени по света носят грехите на Zara, една от тях е Кейт Мидълтън - съпругата на британския принц Уилям. Но не ѝ плащат за това, тя не е лице на фирмата, фирмата няма рекламни лица.

Като за милиардер не е чак толкова непривично Ортега да предпочита анонимността, но като за моден дизайнер е просто необяснимо - в тази сфера името прави стоката. Тоу успява да постигне непостижимото - стоката му прави името и единствено клиентът има право да каже дали е добра - не служителите и директорите в INDITEX.

През целия си досегашен живот Амансио Ортега е дал 3 интервюта. До 1998 г. никой не го познава - нямаше негова снимка. За първи път се появява пред публика през 2000 г., и то само за да подготви обществото, че пуска акции на компанията си на Магригската борса. В редките случаи, когато някой го вижда, е облечен в бяла или синя риза, тъмно-синьо сако и сив панталон. Без вратовръзка. Изглежда да всеки път по един и същ начин.

Не така стоят нещата в магазините му. Там стоката се сменя два пъти седмично. И ако днес си харесате нещо, купете го, защото след няколко дни няма да го има. Това е формулата на успеха на Ортега.

"Дау на клиентите това, което искат, и им го предложи по-бързо от всички останали!" Двама принципа на организация се доказват като печеливши вече 38 години. Разказват един случай, в който Ортега, возещ се в автомобил, отваря прозореца на червен светофар, за да разгледа отблизо якето на моторист. Обаждат се по телефона и го описват най-

Учителят по йога, който захвърли скъпите костюми

За радикалната промяна в живота на един успешен бизнесмен, за преоткритите радостни и ценности - разказ в първо лице на Майкъл Ганон специално за "Мениджър"

Книгите на Робин Шарма направиха пътя от Върха на корпоративния свят към източната философия много популярен. Оказва се, че освен неговия герой Джулиан Мантъл ("Монахът, който продаде своето ферари") и други хора са минали по него. Допреди петнайсетина години рожденият в Кливлънд, Охайо, Майкъл Ганон става с махмурлук от нощния живот и се впуска да прави пари в свръхконкурентния свят на музикалния бизнес и рекламата. Днес се събужда свеж преди първите слънчеви лъчи и започва деня си с йога. Тогава обикаля света в първа класа, за да се среща с бордове на директори. Сега преподава йога и се среща с приятели и съмишленици. Преди носи заглажително скъпи костюми, днес ходи бос по плажа, а обувки му се налага да слага само когато пътува за някой от курсовете си в по-студена страна. Йога учи при Шри Патабхи Джойс, най-известния индийски гуру, популяризиран в Западния свят динамичната система от упражнения и дишане ашанга йога, сред чиито най-възторжени последователи са Магона, Гуинет Полтроу, Дона Каран, Стинг и съпругата му. През 2001 г. Джойс дава право на Майкъл сам да стане учител, а няколко години по-късно той създава компанията си "Йога гулър". Освен курсове и видео той е създал и апликация за айфон и айпад, която определя като "най-близкото до това да имаш частен учител по всяко време". На 46 Майкъл изглежда с десет години по-млад. Живее със семейството си в Плая дел Кармен на Ривiera Мая в Мексико. Има дъщеря на 7 години и син на 2.

Майкъл Ганон преди носеше скъпи костюми, сега ходи бос

“ Ако се центрирате в живота и успеете да го живеете пълноценно, ще установите, че в един момент сте престанали да обръщате внимание на глобалните заплахи. ”

M

*консумирай отговорно

MINKOV BROTHERS

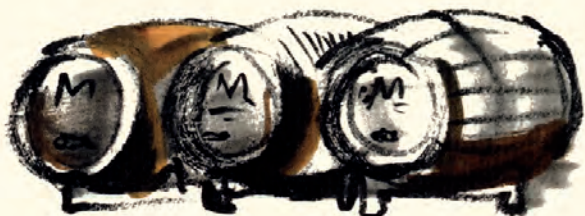

Minkov Brothers White Cuvée е направено от сортовете Шардоне и Вионие и е в традиционния за вината от серията стил с отлежаване в нови бъчви от американски дъб.

Добрата плътност, меката свежест и дългия, ароматен финал го превръщат в отличен избор за настъпващите топли дни.

Minkov Brothers White Cuvée е носител на отличията:

- Vinalies Internationales Paris 2013 – Сребърен медал
- BIWC 2012 - Сребърен медал

WHITE CUVEE

Първо спестявай, после потребявай

Най-често от фалит поради несъбрани дългове са заплашени фирми с 30 до 250 служители, посочва Райна Миткова-Тодорова, управител на "ЕОС Матрикс"

Госпожо Миткова, коя е основната причина за трупането на дългове? За много хора кризата е стандартното оправдание - съгласна ли сте с тях, или причината е друга?

- Бих могла веднага да продължа "кризисния" списък с причини и да посоча още безработицата, бедността, липсата на средна класа... Ако излезем извън този шаблон обаче, това, което за мен е най-сериозната причина да трупаме дългове, е, че трудно управляваме личните си финанси.

В България нямаме култура на потребяване на кредитни продукти - за поколението на майките и бащите ни банковият заем и кредитната карта остават екзотични продукти, които се ползват при крайна необходимост и с голям страх и недоверие. Моето поколение е възпитано в дух "Първо спестявай, после потребявай" и няма никакъв опит с това как да ползва финансови продукти. Това, което се случи след отварянето на България към света, е, че започнахме да пътуваме и видяхме, че на Запад много хора живеят на кредит, позволяват си сега и веднага да имат редица неща, за които и ние мечтаем - собствен дом, хубава кола. Когато и при нас финансовите продукти станаха достъпни, започнахме с охота да ги ползваме с идеята, че нашият стандарт ще расте непрестанно през годините и можем да си позволим още сега да имаме къщата на мечтите си, а защо да не си

вземем и малко по-голяма. Това надхвърляне на възможностите ни изигра лоша шега и когато икономиката започна да се свища, печалбите паднаха, заплатите отгавна вече не се актуализират на всеки 3 до 6 месеца, а животът продължава да поскъбва. Стана трудно или невъзможно да плащаме дълженията си. Ето такива факти виждаме и в профила на типичния дължник, който следим с колегите в Асоциацията на колекторските агенции. Ако преди кризата това бяха млади хора, без стабилни доходи, то сега типичните дължници са хора на средна възраст от 35-50 години, с добро образование, на средни мениджърски позиции, често и собственици на бизнес, които не се развива добре или вече са закрили. Така че за мен най-вече липсата на умения да ползваме финансови продукти е реалната причина за задължнялостта. В много страни вече се работи пряко по повишаване на финансовата култура на хората чрез семинари, гори включването на тези умения като предмет в образователната система. Да знаем как да разпределим личния си доход, какъв финансов продукт можем да си позволим, каква част от дохода си да спестяваме и под каква форма, са жизненоважни умения, от които зависи качеството ни на живот.

- Растат или намаляват личните дългове през последните години?

- Проучванията ни в асоциацията показват, че всяко второ семейство има задължения - било към телеком, ютилити компания или финансова институция. Така че в личен план задължнялостта е проблем на половината от населението и като основна причина освен безработицата отчитаме трудно управление на личния бюджет.

- Същото ли е положението с междуфирмените задължения?

- Междуфирмената задължнялост в момента е близо 200% от brutния ни вътрешен продукт, което е плашеща цифра. От фалит поради несъбрани дългове са заплашени най-много фирми с персонал от 30 до 250 души, които осигуряват и най-много работни места в икономиката. Проучвания и на БСК показват, че за съжаление, най-големите дължници на бизнеса, и то на средния бизнес, са държавните и общинските структури. Държавата може да реши този проблем чрез навременното разплащане на задълженията си и реално да подпомогне икономиката без сложни програми и мерки.

- Кои са правилата, които спазвате като част от международна компания?

- В ЕОС изключително много гържим на етиката в бизнеса. След присъединяването ни към ЕОС Group въведохме етичния кодекс на групата, с който са запознати всички наши колеги. Той по-

“ Водещо в отношението ни към клиентите дължници е вярването ни, че в каквато и житейска ситуация да са попаднали, ние следва да запазим тяхното достойнство. ”

чища на споделени ценности като доверие и уважение. Доверие, защото нашият бизнес се крепи на доверие - ние работим с най-ценното за нашите клиенти - техните клиенти, и те искат да са сигурни, че ще се отнасяме с тях коректно и с необходимото уважение, за да останат те и в бъдеще такива. Водещо в отношението ни към клиентите дължници, както ги наричаме в ЕОС, е вярването ни, че в каквато и житейска ситуация да са попаднали тези хора, ние следва да запазим тяхното достойнство. В крайна сметка всички сме хора и е възможно всеки от нас да изпадне във финансово затруднение и да не може да изплати задълженията си. Как бихме искали да се отнасят към нас тогава - да ни ругаят, заплашват и притискат или с внимание и разбиране към ситуацията да ни помогнат да намерим решение? В ЕОС сме избрали втората възможност и сме изградили цялата си практика на работа да подкрепя този подход.

- Етичните стандарти единни ли са за бранша, в който оперирате? Или всяка фирма за събиране на вземания работи по различни правила?

- Индустрията по събиране на вземания в България все още носи лошия имидж от годините на прехода. През последните години, за съжаление, се появиха фирми, които възродиха тези методи. Една от основните причини с колегите да създадем Асоциацията на колекторските агенции в България е да наложим етични и коректни правила за нашия бизнес. Първото нещо, което изработихме, е етичен кодекс, в който вярваме всички компании членове и чието подписване и спазване е едно от ключовите условия за членство. Внимателно проучваме и следим също така дали членовете ни имат вътрешни процеси и процедури, които да гарантират спазването на етичните правила. С това бихме искали да се утвърдим като авторитет за репутацията на колекторските компании - в асоциацията да членуват само такива, за които етиката и коректността са основата на бизнеса им.

- Как индустрията за събиране и изкупуване на задълженията спо-

РАЙНА МИТКОВА-ТОДОРОВА е управител на "ЕОС Матрикс". Компанията за събиране на вземания е учредена през 2002 г. под името "Юрп Матрикс", а от 2005 г. е част от международната финансова група EOS Group. Председател е на Асоциацията на колекторските агенции в България от 2011 г. Магистър по международен туризъм от УНСС. През 2007 г. печели една от 6-те стипендии за България на Cotrugli Business School и завършва Executive MBA в Загреб, Хърватия. През 2009 г. става един от 10-те финалисти в конкурса "Мениджър на годината", организиран от сп. "Мениджър". През 2010 г. печели приза "Млад мениджър" на Фондация "Еврика".

мага за стабилността на икономиката и нормалния начин за правене на бизнес?

- Индустрията по събиране на вземания е възникнала заедно с появата на кредита. От момента, в който хора или институции предоставят кредит или стоки и услуги на изплащане, има друга страна, която ползва тези блага и следва да ги заплати. В това взаимоотношение често има нужда

от медиатор - колекторска компания, която да подпомогне двете страни да намерят най-доброто решение при трудна ситуация и да не спира движението на парите. Парите в една икономика са като кръвта за организма - когато циркулират нормално, всички участници се радват на добро финансово здраве. Нашата роля е именно да опазим това финансово здраве. ■

Хобита за милиардери

Те търсят нови занимания - един ще прави колония на Марс, друг - плаващи градове, трети - часовник, който ще тиктака 10 хил. години

80 хил. души от Земята ще живеят скоро в колония на Марс. Звучи леко налудничаво, но когато го казва Елън Мъск, е добре да се заслушаме. Американският милиардер е доказал, че умее да прави революции. Той е един от създателите на PayPal - най-гобратата система за разплащане в интернет, автор и главен дизайнер на електромобилите Tesla. Неговата компания SpaceX пък има за цел да приватизира поне част от космическите полети. Досега корабът ѝ Dragon летя два пъти до Международната космическа станция, макар и без астронавти. Ракетата към Марс обаче ще е от ново технологично поколение и трябва да е за многократна употреба. Само след 15 години тя би могла да закара първите 10 ду-

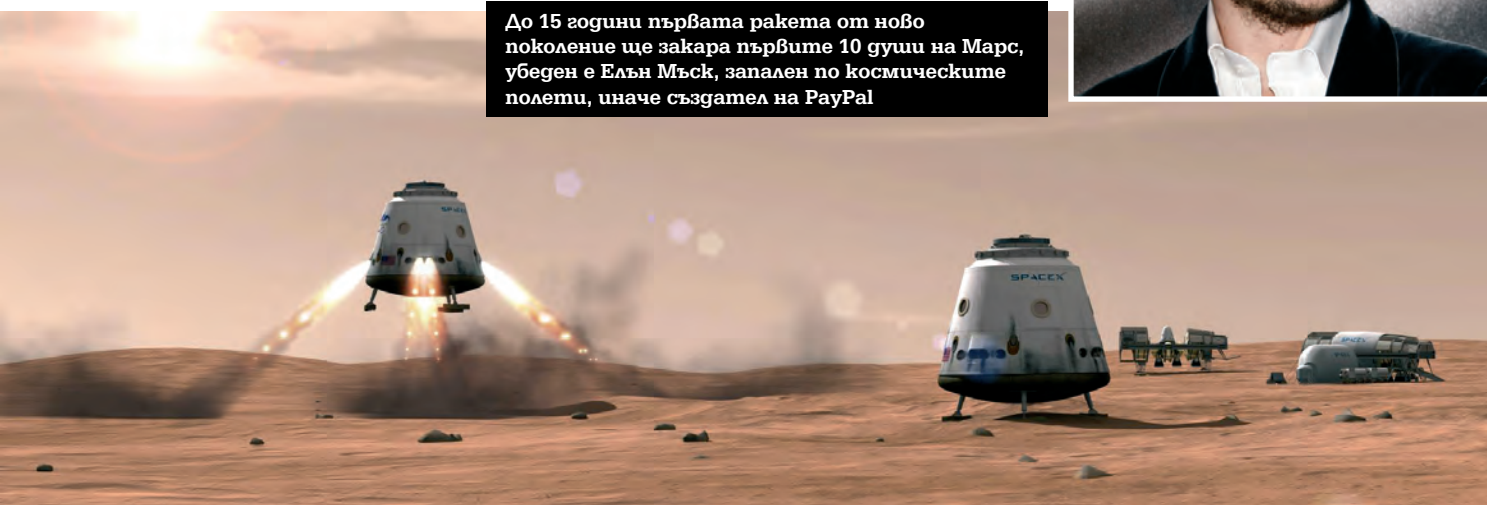
ши на Червената планета, смята Мъск. Той вижда проекта като съвместен между частни компании и сръжжавата. По сметките му ще струва 36 млрд. долара. Изключително запазен по най-новото си хоби, 42-годишният Мъск ще положи всички усилия билетът за един човек да не бъде поскъп от 500 хил. долара.

Земята вече е тясна и за приключенеца Ричард Брансън. Британецът, собственик на империята Virgin Group, прекоси Тихия океан с балон и опита да обиколи света. Премина през Ламанша с амфибия, а миналата година и с кайтсърф - на 61-годишна възраст! Сега гледа към звездите. Компанията Virgin Galactic, в която инвестира 100 млн. долара, в близко бъдеще ще разхожда туристи много нависоко. Самолет с формата на

тримаран ще изпълнява ролята на ракета носител. Ще излети от частния космодром Spaceport America в Ню Мексико, САЩ, и ще извежда кораба SpaceShip Two, който със скорост 3 пъти по-висока от тази на звука ще се изкачва на над 100 км - границата, от която започва откритият Космос. След 4 минути в безтегловност пътниците ще се връщат на Земята. Досега са продадени 500 билета за екстремното

До 15 години първата ракета от ново поколение ще закара първите 10 души на Марс, убеден е Елън Мъск, запазен по космическите полети, иначе създател на PayPal

пътуване. Разбира се, самият Брансън ще е първият.

Освен високотехнологични космически кораби има и такива, които порят вълните. Ако някой пожелае да управлява яхтата на Лари Елисън USA 17, трябва да е много добър моряк. Хайтех тримаранът е от карбонови влакна, затова е много лек и буквално побърз от вятъра. Създателят на софтуерния гигант Oracle печели през 2010 г. Купата на Америка заедно с екипажа си. 150 души строят най-натъпканата с техника платноходна яхта в продължение на две години. Твърдото ѝ платно е по-голямо от крилото на най-големия самолет в света Airbus A-380. Струва 300 млн. долара и 67-годишният ѝ собственик я ползва много активно.

По вода се реят удоволствията и на Питър Тийл. Съсздател на PayPal, спечелил над 1 млрд. долара от акции във Facebook, 45-годишният американец от немски произход е запален по плаващите градове. С 500 хил. долара подпомага Института за разработка на плаващи градове. Първият проект - преустроен кораб с жилища, офиси и плаващи градини под името "Блуусийд", трябва да пусне котва до бреговете на Калифорния в края на тази година. На борда му ще живеят и работят специалисти, които ще стигат до брега с ферибот. Дали самият Тийл ще смени жилището си в Сан Франциско с плаващия град?

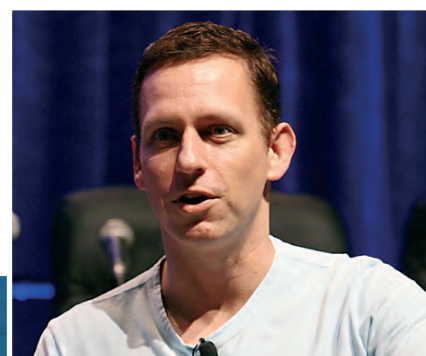
Един човек не се задоволява с повърхността на океана, стихията му е надълбоко. Канадският режисьор Джеймс Камерън се е спускал над 70 пъти в непрогледните води с подводницата си

Ричард Брансън, основател на Virgin Group и неспасяем авантюрист, показва модел на SpaceShip Two, който ще издига туристи в Космоса

Високотехнологичната яхта на Лари Елисън буквално лети. С нея създателят на Oracle спечели Купата на Америка през 2010 г.

Плаващият град "Блуусийд" на Питър Тийл трябва да пусне котва край бреговете на Калифорния още тази година

Deepsea Challenger. Проектирал я е сам и повечето му пътешествия са до останките на легендарния лайнер "Титаник" - заради едноименния филм. През 2012 г. 58-годишният Камерън слезе на най-дълбокото място на Земята - в Марианската падина в Тихия океан, на 10 994 м под морската повърхност, където преди него са били само Жак Пикар и Дон Уолш през 1960 г. Засне невероятно си пътешествие с 3D камера. Тъй като няма как да подобри рекорда си, възнамерява да изучава подробно дъното на земния океан.

И Клайв Палмър е луг по "Тита-

modernity

**РЕПОРТЕР НА БЪРЗИ ОБОРОТИ.
ТРЕТОТО ПРОСТРАНСТВО НА СВЕТА.
СОФИЙСКИ РАЗКАЗИ.**

ДАЛЕЧЕ WINE & DINE ДИЗАЙН BEAUTY ЗДРАВЕ FASHION

**Библио.бг - платформа за електронни книги и
списания**

Чети каквото обичаш!

www.biblio.bg

